

پہ پیلپیان
پولسئے کاگد

دزندیٰ تئو چہ من ہمراہ! وِیادارینِ منیٰ او³ بِنِت. تِپاک و ہمدل راہا ہُداوندئے کہ کنان دزندیٰ دَوینان سِنْتبکی و یودیا گون من² جُہدش ہماکاران دگہ اے منیٰ و کُلیمتوس گون ہمکویگیا منیٰ کنگا شینگ مِسْتاگئے و شین پہ کہ بکن کُمگا جیننانی ہما کہ کنان اِنِت. نِبشتہ *کتابا“ ”زندئے نامیش کہ کرتگ

بگندنت. نرم دلیا شمئے مردم سَجھین بِل⁵ کِنیت. شادمانی گوشان، پدا من اِنِت. ہُداوندئیگِ شما کہ کِنیت شادمانی مُدام⁴ پہ آرزو وتی شُگرگزاریا و دزندیٰ و دُوا گون جاوِرا، و ہالْت ہر بَس مِبیت، پَریشان چیزا ہِچ پہ⁶ اِنِت. نَزیک و ہد آیکئے ہُداوندئے برکتا مَسیہئے ایسا اِیمنی ہما اِنِت، بالا تر سر پدیا و زانت سَجھین چہ و رسیت ہُدا یا چہ کہ اِیمنی ہما گُرا نون⁷ کِنیت. سَر ہُدا یا بیت. پاسپان ہِیالانی و دل شمئے

ہرچے اِنِت، پاک کہ ہرچے اِنِت، شَر کہ ہرچے اِنِت، شَر پدار کہ ہرچے اِنِت، راست کہ ہرچے کہ گوشان مَن گُدرسا نون براتان!⁸ شما کہ ہرچے⁹ بکنیت. پگر بارثوا چیزانی ہما بیت، کنگ تئوسپ و اِنِت نیک کہ ہرچے کرزیت، ستا کہ ہرچے اِنِت، دُستناک کہ شمئے ہُدا بکشو کین اِیمنی دُتولا اے بکنیت. وژ ہما دیستگ، و اِشکتگ من چہ شما کہ ہرچے رَسیتگ، شمارا و برتگ در من چہ بیت. ہمراہ

مِستواری تیکیان پہ

ہِیال منیٰ ہم پتسرا شما ہئو، کرتگ. *بندات ہِیالداری منیٰ پدا شما گُدرسا نون کہ کنان شادمانی باز سَک ناما ہُداوندئے من¹⁰ رازیک و زرا و ہدا دُتولین ہر من کہ چنا کنان، ہیرا اے نِبستیا چیزئیے پہ من کہ نہ اِنِت چُش¹¹ نرستگ. مؤہ شمارا بلہ داشتگ، اِنِت. گوازنگی چون زند ہستومندیا کہ زانان ہم اے و اِنِت کنگی گُران چون تَمگدستیا کہ زانان من¹² گیتکگ. در پیم و وژ بئیکگے برکتا مَسیہئے من¹³ مِبیت. چیز ہِچ یا ببیت چیز ہر منا شُدلاپ، یا بباں سیرلاپ گیتکگ، در راز گوازنگئے زند جاوِران وژین ہر من دنت. توان و زور منا ہما کہ چنا کنان، کرت ہرچے

شنگ مِسْتاگئے و شین کہ اِنِت سر پد شَر شما پیلپیان! او¹⁵ بوتگیت. شریکدار گمان و درد منیٰ کہ کرتگ کارے شَرین شما بلہ¹⁴ ہم، اَنان تَسالونیکیا و ہدے¹⁶ نکرت. کُمک *گرا و دئے پہ منا کلیسایا ہِچ آئید شما چہ کرت، یلہ مَکدونیہ کہ من بنگیجا، کنگئے شمئے کہ اَن و اہگدار ”سوئئے“ ہما شما پہ بلہ نہ اَن، و اہگدار تیکئیے من¹⁷ دات. دیم کُمک زلورتان منیٰ پہ شما رندا دو و یک و رَسیتگ اِنِت منا داتگ، دیم شما کہ ہرچے اِپا پُودیتوسا گون رستگ. باز سَک و رستگ چیز ہر منا¹⁸ بیت. کنگ گیش تھا ہسابئے زلورتا ہر شمئے ہُدا منیٰ¹⁹ کنت. و شنوڈ ہُدا یا کہ کُربانیگے دلپسندین و شُگرانہ و شبوین تیکئی اے شمئے ہست. چیز ہر منا نون برسات. شوکت و شان ابد تان ابد پتا ہُدا این مئے²⁰ کنت. پورہ برکتا مَسیہئے ایسا و ہسابا ہستیے و مال پُرشوکتین جندئے وتی آمین. بات. اَنچش

دُربہات گُدی

سَجھین²² گوشنت. دُربہات شمارا اِنِت، ہمراہ منیٰ کہ برات ہمے کِنیت. سر سلام و درود پلگارتگینان سَجھین مَسیہئے ایسا²¹ گون آروا ہا شمئے گون رھمت مَسیہئے ایسا ہُداوندین²³ مردم. لوگئے کئیسرئے ہاس کنتت، سلام شمارا گہار و برات پلگارتگین آمین. بات. اَنچش بات.

اِنِت. زندگ ابد تان کہ اِنِت نِبشتہ نام باؤرمندانی ہما اُدا کہ کتاب ہما ہُدا ئے بزبان کتاب، زندئے^{3:4}*

شرو. بنگیج، بزبان پندت،^{10:4}*

دئیک. چیزئیے و گرگ چیزئیے اِنِت مانا ایشیے کہ گالے باپاری گرگ، و دئیک بزبان گر، و دئے^{15:4}*

أَمِيَّت و اُؤست سرا مَسِيهَتے

په هبر اے و نہانٔت گُران هجّ کنگ نِشٔته پدا هبرانی اے من په اِيت. هُداوندئِیکِ شما که بکنيت شادمانی براتان! منی او نون، این. ما بوتگین سُنٔت که چِنا 3 بييت. هُزار *گُوشٔنَبْرانِ چه بييت. هُزار بَدکاران چه بييت. هُزار *کُچْکانِ چه 2 کارنت. اِیْمَنیَ شما چِسما، وتی چه مارا و این هٔوار مَسِيها ايسا گُون که شانے و پَهر ما په کنين. پرستش برکتا روھتے پاکين آبيتے چه هُدايا که این ما اے چِسمتے کسپتا دگه اکن هست. سٔوَب کنگتے اُمِيَّت و اؤست سرا جِسمتے جندا منی تُرے بَل 4 نيست، اُمِيَّتے چِيزان دُنيایي چه بزان اِسراييليے پيدايشی بوتگان. کنگ سُنٔت رُؤچا هشتمی بغيگتے پندا من 5 گيشتر. وُه منا گُزا هست، سٔوَب کنگتے اُمِيَّت و اؤست سرا من انت، گَپ گئيرتے و جُوش دینی اکن 6 آن. پَرِسيے انت، گَپ شَرِيتتے اکن آن. اِبرانِيے پُشتا هَيت چه آن. کيبِلها بنيامينتے چه آن. بوتگان. بے ائيب اِنٔت، گَپ پَهرِيزْکارِيتے هسابا شَرِيتتے اکن و دانگ آزار کليسا

ايسا هُداوندِينِ وتی نه، چِيزِ اے تهنّا 8 بان. سرِيَد تاوانے چِيزا آ من مَسِيهَتِيگي په نون اَت، پانُدگے و کُتْ من په که چِيزِ هر بله 7 گنْد بَس اِشان من دانتت. يله سَجْهَينِ اے همایيگي په من که چِنا بان، سرِيَد تاوانے چِيزا هر من دِنِما، گنجتے آرگتے پِچاه مَسِيهتے هما رسيت، راها شَرِيتتے چه که مبات پَهرِيزْکارِی اَ منا بان. هٔوار همایيا گُون 9 و بييت مَسِيه تهنّا کُتْ منی که بان سرِيَد *گَسُوَ و مَسِيها من 10 راها. ايمانتے چه رسيت، هُدايا چه که پَلْگارِی هما رسيت، کنگا باور سرا مَسِيهتے چه که برسات منا پَلْگارِی و پاکی جندتے همایيے مَرکا آبيتے لُوتان. بيگْ شَرِيکدار سوزيان و سَکْی آبيتے و لُوتان زانگْ واکا و زَوَر *جنگتے جاه آبيتے لُوتان، زانگْ ببان. شَرِيکدار جنگا جاه مُردْگانی هم من وِژْيا نه وژے که 11 لُوتان بيگْ هَمدرُور

مِيزلا په دِنِم

آيا په که بکييت دَسٔت چِيزِ هما منا که کنان جُهَد بله آن، مردمے کاملين و سرجم نون و اُورتگ دستا چِيزِ اے من که نَکُوشان من 12 بئهيال گُوستگينان کنان، چِيزِے يکْ بَس من اُورتگ، دستا چِيزُن اَ انگت که نَکُوشان منِ براتان! او 13 گِپْتگ. دَسٔت منا مَسِيها ايسا دِنِم برکتا مَسِيهتے ايسا منا هُدايا آيا په که پَکْان دادا و اِنام هما تانکه اَن تِچان مِيزلا په دِنِم من 14 کنان. جُهَد دِنِمعيگان په و کنان پدا بکنيت، هٔياله دگه شُما اکن بکنين. هٔيال انچش اِين، بالگ و رُستگ که سَجْهَينِ ماشُما اِنٔت بايد گُرا 15 کرتگ. تَوار اَرشا په اُورتگ_اُنٔت. دستا وهدی اے تان ماشُما که بدارين مَهر چِيزان هما بيابٔت بله 16 کنت. زاهرِ شُما په راستينا هُدا هم رُئُوت، راها مٔے که برئُوت هم راها مردمانی هما کنيت، رندگيريا مٔے که انچِز و بگوازينيت زند وژا منی هَمدِلی په براتان! 17 اِشانی 19 کنت. دُژمنيا سلبيتے مَسِيهتے بازينے گُوشان، چِمٔے ارسِيگين گُون اَنُون و گُوشٔتگ رندا باز شمارا من که پِشِما هما که چِنا 18 ما بله 20 اِنٔت. چِيزان دِنيايی گُون هٔيال اِشانی اِنٔت. شان و پَهر اِشانی بئننگی و اِنٔت لاپ جِنْدتے وتی هُدا اِشانی اِنٔت. تباھی آسر و زَوَر هما گُون 21 کنيت. همؤدا چه که اِين ودارا و اِنٔتزار مَسِيهتے ايسا هُداوند رکِنِيزُکِينِ هُدُوناکِی و هُبْ په و اِين باشنده اَسمانتے کنت. دُٔئولا بدنٔتے پُرشوکٔينِ وتی و کنت مَتْ بَدنا هاکيبن اے مٔے زَوَرا هما گُون کنت، اُورتْ دستا وتی چِيزا هر که واکا

شادمانی منی شما دُردانگان! منی آن. هُدُوناک ديدارا شمتے په من براتان! دُردانگينِ منی بوشٔتيت. مَهر راها هُداوندتے پِميشْکا، 4 اِيت. تاج و

پيلپيان په

کاگد پوُسٔتے

درد و سلام

1 نيمگا، تيموتاووسٔتے و پوُس هزمتکار مَسِيهتے ايسا چه چه شمارا 2 هٔوار. هزمتکاران و سرپرست کليسائے گُون اُنٔت، پيلپيا که مردمان *پَلْگارْتگينِ سَجْهَينِ هما مَسِيهتے ايسا په بات. سر اِیْمَنی و رهمت نيمگا مَسِيهتے ايسا هُداوندِينِ و پت هُداين مٔے

دُوا و شُگرگُوزاری

کنان، دُوا سَجْهَينان شما په شادمانيا گُون مُدام تھا، دُوائے هر وتی 4 گران. شُگرا هُدأے وتی کنان، ياتْ شمارا که وهدا هر من 3 کار شَرِينِ هما هُدايا که اَن دلجم هم گِپا اے 6 اِيت. گُون کنگا شنگ مِستاگتے وِشَينِ شما وهدا اے تان بگر رُؤچا أولی چه که پرچا 5 کثيت. مَسِيه ايسا که رُؤچا هما تان بييت، سرجم که داريت برجاهی وهدا هما تان کرتگ، بُنْگِيجْ *درونا و دل شمتے که من تُرے اِيت. دلا منی شما که چِنا آن، کنگا پَگر که بکنان پَگر انچُش بارٔوا سَجْهَينانی شما اِنٔت بايد من که اِنٔت راست اے 7 من که اِنٔت شاهد هُدا 8 اِيت. شَرِيکدار من گُون رهمتان هُدأے سَجْهَينِ شما کنگا، ساپٔت و دِنِمپانی مِستاگتے وِشَينِ يا بيان زمزِيلان مَهر شمتے که اِنٔت دُوا منی 9 کنت. زهيرِ سَکْ شما په منا و داريت دَوَسٔ شمارا مَسِيه ايسا که داران دَوَسٔ اِنچِز سَجْهَينان شما مَسِيهتے تان و اِنٔت شَرتر چِيزِ کجام که بييت سرِيَد شما تانکه 10 بييت، همراه زانٔتِيا جُهَلينِ و سَرِپدی کامِلينِ گُون و بييت گيش گيشا و شان هُدأے په کثيت، برکتا مَسِيهتے ايسا چه که بييت پُرّ سمرّا و بر هما پَهرِيزْکارِيتے چه 11 و بمانيت بے ائيب و پاک رُؤچا آيگتے ستايا. و شوکت

بئِيگ تالان و شينگ مِستاگتے وِشَينِ و کنگ زمزِيل پوُسٔتے

کُمکْ کنگا تالان و شينگ مِستاگتے وِشَينِ چِيزان اے بوتگ، که هرچے من گُون که لُوتان دئِيگْ هال شمارا من نون *براتان! او 12 بئِيگتے بنديگ منی 14 بوتگان. کنگ بنديگ مَسِيهِيگي په من که بوتنت سهيگ مردم دگه اے و نِگهپان سَجْهَينِ کلاتتے 13 کرتگ. جنتت. جارا پِشِگامٔے هُدأے لُرزا و ثُرس بے و رستگ دِلْبَدْی و هَمٔت نيمگا هُداوندتے چه هم باورمندان گيشٔترينِ سٔوِبا، اِنٔت. کنگا سِبتک و دل په کارا اے لهٔتين دگه بله اِنٔت، جنْگا جار پِشِگاما مَسِيهتے هَسْدا و زَدْ چه لهٔتين که اِنٔت راست اے 15 و ؤتواھی په که مردم هما 17 بوتگان. آرگ ادا دِنِمپانيا مِستاگتے وِشَينِ په من که زاننت اُنٔت، کنگا کارا اے مَهر په که مردم هما 16 کنتت. کرتْ گيش آزاران منی بنديجاها کارا، اے وتی گُون که کنتت هٔيال و نهانٔت ساپ نئيش جنتت، جارِ پِشِگاما مَسِيهتے ؤگرزی کارا اے چه من و اِنٔت بئِيگا جنْگ وُه جار مَسِيهتے وژا هر بله سبتک، و دل په يا بجنتت جارا مَسِيهتے بدنِيتی په تُرے چه؟ گُرا 18 آن. شادان

^[1] بوتگانٔت. چَنگ در هُدايا په دُٔئولا اے و بوتگانٔت کنگ پاک و شوَدگ گناهان وتی چه هُونا مَسِيهتے ايسا گُون که اُنٔت مردم هما ”پَلْگارْتگينِ “ 1:1*

^[2] اَندرُون. باتين، بزّان درون، 1:6*

^[3] جنين. و مردين اِنٔت، باورمند هر مانا ”برائتے“ 1:12*

مَسِيهِيے ايسَا وِ كِنِيَت دُوا من په شما كه چِنا كَننت، پيچ رَها رَکُگَگيے مَنى چِيژِ اے كه زانان مَن كه پرچا ¹⁹ كنان شادمانِي مَدام هتو، دَليرِ دُتولا مُداميگين هم نون و مبان كنگ شَرمندگ و پَشَل پَئِیما هِچْ كه كنان اُمِيَت دلجِميے مزنين گون من ²⁰ كنت. كُمُگْ منا روه بِيگِ زندگ مَسِيها په مانا زندئے من، په ²¹ بيران. يا بمانان زندگ تُرے برسيت، شَعوكت و شان مَسِيها تها جائئے و جسم منى و بيان من ²³ بكنان. گِچين گُجاميا نزانان كنان. دات سَمَر و بَر گيشترِ بمانان، زندگ دنيايا اے من اگن بله ²² پائِدگے. و كَتَّ وَه مَرَك و اِنَت كه اِنَت اِش شَرتر شمئِگى په بله ²⁴ اِنَت، گهتر باز سَكَّ اے كه چِنا بيان، يكجاه مَسِيها گون و برثوان كه اِنَت اَرمان منى اَن، دووِل بكنيتِ ديمِرثوى ايمانا وتى شما كه بان همراة سَجَهينانِي شما و مانان زندگ كه زانان اَن، دلجم هبرا اے من كه نون ²⁵ بمانان. زندگ كَنيت. كرت سَنا و ستا گيشترِ مَسِيها ايسَا سَعُوبا آيگَگے مَنى شما گُرا كايان، كُرا شمئے پدا من وهدے پَئِیما اے ²⁶ بيت. شادمان و

مِستَاق وِشَين وِ زند مَسِيهِي

شما چه يا بيبايان چارگا شمئے من اگن گُرا بكرزِت. مِستَاقا وِشَين مَسِيهِيے كه بگوازَنِيَت اَنچَش زَندا وتى بييت، هرچے تُرے ²⁷ كنگا جُهد همدلى په مِستَاقا وِشَين په بزَن باوُرا، وتى په و اوشَتاتكِيت مُهر و اِنَت يكجان و يكدل شما كه بيان سَهيگ بَس بان، دور اِنَت. نيمگا هُدائے چه رَکُگ شمئے كه رَکِيت شُما و بنت بربادَ كه نشانے اَيان په اے نثرَسِيت. بَدَواهاَن و دژمن چه پَئِیما هِچْ ²⁸ و اِنَت پَسگِيت، هم سَورى و سَگى اَيِيا په بييت، باورمند تهنّا نه سرا مَسِيهِيے شما كه رَسَتگ نيمگا مَسِيهِيے چه شمارا شَرَب اے نون ²⁹ اَن. كنگا اَنگت من كه اِنَت اِشكنگا نون و ديستگ شما و كرتگ من كه اِنَت كنگا جُهدے اَنچِين هم شما كه چِنا ³⁰

بِزورِيتِ بِيكَبِريا مَسِيهِيے

پاكين چه شمارا اگن رسيت، اَسودگِ مِهرا اَيِيے چه شمارا اگن رسيت، دَلبَدَئِ سَعُوبا بِيگَگيے هَوُر مَسِيها گون شمارا اگن نون هَمپَگر بييت، يَك اَروَها بييت، وَاهند مِهرِئے بِيگَرزِين بييت، تِپاك گُرا ² هست، رَهم و همدردى شمارا اگن و رسيت همدلِ رَوها وت چه دگران دريئشى و بيكَبِرى په مكَنيت. و تِپَسندى و تَواهى په كارے هِچْ ³ بكنيت. كَامِل و سرجم شادمانيا منى پَیما اے و بييت بداريت. هِثِبالا سوتانِى و نَپ دگرانى بدلا، سوتانى و نَپ وتى هرکَس ⁴ بييت. سَريد بُرزتر بوتگ. مَسِيهِيے ايسَا كه بييت هما پَيم و وژ كنگئے هِثِبال شمئے ⁵

اَت، درؤشما زاتئے هُدائے آ، ⁶

و نكرت هساب پائِدگے و كَتَّ وت په اَيِيا هَمدرؤشمى، اے هُدايا گون بله

و دات بله شَعوكتى و شان وتى ⁷

و زُرت درؤشُمى گُلامِيئے

بوت. پيندا شِكلا انسانِيئے

اَت، شِكلا انسانئے كه چدى ⁸

و كرت دريئشى و بيكَبِر وتا

اَت، پَرمَانبردار مَرکا تان

هم. مَرکا سَرئے سَلبيئے تان

و كرت سَرپراز آ، هُدايا پَميشكا ⁹

اِنَت، بُرزتر ناما هر چه كه دات اَييارا نامے اَنچِين

بكپيت، كُزَنَدان ناما ايسائے هرکَس كه ¹⁰

هم، چِيرا زمينئے و هم سرا زمينئے هم، اَسمانا

بگوشيت: و بَمَئِيتِ زبان هر و ¹¹

اِنَت “ هُدَاوند مَسِيه ” ايسَا

برسيت. شَعوكت و شان پتا هُدَاين كه

بَدَرِشِيتِ اِستارا چِو

اوڊا من كه هم اَنَتون اَتان، كُرا شمئے من كه وهدا آ تهنّا نه بوتگيت، پَرمَانبردار مُدام شما كه اَنچَش دُرَدانگان! منى پَميشكا ¹²

شمئے كه اِنَت هُدَا اے كه چِنا ¹³ بكنيت. جُهدا رُدؤمئے و رُست نجاتئے وتى لَرز و تُرس په گُرا اِنَت. پَرمَانبردار گيشتر اَنگت نه اَن، بكنت. سرجم مَكسدا نَبِكِين وتى په كاران شمئے و ارادهان شمئے كه اِنَت كنگا كار تها دلانى

هُدائے نياما پَدَرِچِئِيئے كَجَراهين و چوِث بمانيت. بے اَتيب و پاكَ شما كه ¹⁵⁻¹⁶ بكنيتِي دَپِجَكا بے و تُرُنَدَگ بے كَنيت، كه هرچے ¹⁴

من كه كنان بست پَهر رَوچَا آيگَگے مَسِيهِيے وهدا، اَبَدَرِشِيت. جَهانَا اِستارا چِو و بدارِيت مُهر *گالا” ” زَندئے و بييت چُك بِيئِمَارِين هون منى سَرا اَيانِى اگن اَت، سَمَر و بَر باوُرئے شمئے كه كُربانِيگ و هزمت هما بله ¹⁷ نكرتگ. جُهدے بے اَسَرِين و تاگے و تَج مَپْتِين گَل من گون دُتولا همے هم شما گُرا ¹⁸ كنان. شادكامِى سَجَهينان شما گون و بان گَل من بييت، رِيچَگ پَئِیما *كُربانِيگِيئے رِيچَگى هم بكنيت. شادهى و بييت

دَئِگ رِثوان كاسِيدئے

كه چِنا ²⁰ برسيت. دَلبَدَئِ رسگا هالئے شمئے گون هم منا كه دَثِبان رِثوانْ شما په زوِث تيموتاووسا اُمِيتَا ايسائے هُدَاوند من بله ¹⁹ وتى و اِشتتگ كار مَسِيهِيے ايسَا سَجَهينان دگه اے ²¹ بييت. هِثِبالا شمئے سِيتك و دل په كه نِيسَت مردمے همدلين چَشِين دگه منا كنگا شَنگ مِستَاقئے وِشَين په آ داشتگ. پِنش لاهكى تيموتاووسا كه زانِيت وت شما بله ²² كَپتَگانت. رندا سوتانى و نَپ جندئے كه اِنَت اُمِيتِ منا بيت، چے هال منى كه بان سَهيگ من كه اَنچَش پَميشكا، ²³ پتا. گون چُكَّے كه بوتگ همكُوپِگ اَنچَش من گون كَيت. زوِثْ هم جند منى و كنت پيچ رَاهے هُدَاوند كه اَن دلجم من ²⁴ كنان. دات دِيم زوِث اَيِيا

و جُهدكار همكُوپِگِين و همكار و برات منى آ، كه بدَثِبان دِيم كُرا شمئے پدا اِپاِپُرؤدِيتوسا من كه اِنَت زَلورى گوْشان مَن بله ²⁵ كه اِنَت پَرِيشان اِنَت. هِدؤنَاك دِيدارا سَجَهينانِى شما په آ، كه چِنا ²⁶ دانگ. دِيم كنگا پوره زلورتانى منى په شما كه اِنَت كاسِيد شمئے اَيِيئے تهنّا كرت. رهم سرا اَيِيئے هُدَايا بله اَت، مَرَكِيگ اَت، نادراه كه اِنَت راست اے ²⁷ بوتگيت. سَهيگ هالا نادراهِيئے اَيِيئے شما وهدے كه اَن هِدؤنَاك سَكَّ دِئِيجا دِيم واترِ اَيِيئے من پَميشكا ²⁸ مرسيت. گَمے چَكا گَمئے منا كه كرت رهمى هم سرا منى نه، سرا اِزَت مردمان دُتولِين اَيِيئے و بكنيت وِشَاتك گَلْ په اَيِيا هُدَاوندِئِگى په گُرا ²⁹ بييت. كَمتر پَرِيشانى منى و بييت گَل گَندِپَتِى، پدا شما شما كه بكنت پوره كَمَپَا هزمتانى هما شمئے تانكه نداشت پَرَوَاهى سَاهئے وتى بوتگ. مَرگى كارا مَسِيهِيے په آ كه چِنا ³⁰ بدِئِيت.

نكرتگانت. كرت من په

^[1] مِستَاق. وِشَين مَسِيهِيے ايسَا بَکشيت. زند كه گال هما بران گال، زندئے 15:2-16*

^[2] مرکے پوُسئے اِدا كرتگ. كُربانِيگ چِيژَش رِيچَگى كه بوتگ تهرے يَك كُربانِيگانِى كُربانِيگ رِيچَگى زمانگا اهدنامگئے كوهِين كُربانِيگ: رِيچَگى 17:2*
اِشارهے. نيمگا